

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBA

Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050
Tālr. 67226536, fakss 67212241
e-pasts: lps@lps.lv
www.lps.lv

Nod.maks.kods: 40008020804
Nor.konts LV53UNLA0001001700906
AS "SEB banka"
kods UNLALV2X

Rīga

12.10.2020. Nr. 202009/SAN2695/NOS696

Uz TAP VSS-803

Vides aizsardzības un reģionālās
attīstības ministrijai

*Par informatīvo ziņojumu "Par sadzīves
atkritumu apsaimniekošanas reģionu
attīstību Latvijā pēc 2020. gada"*

Latvijas Pašvaldību savienība (LPS) ir izvērtējusi informatīvo ziņojumu "Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas reģionu attīstību Latvijā pēc 2020.gada", kā arī pašvaldību saņemtos iebildumus un nesaskaņo šo ziņojumu, jo ir sekojoši iebildumi.

1. Nav pieņemami, ka paredzēts mainīt esošo atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, poligonu darbību, bet netiek uzklausīti pašvaldību, kas arī ir poligonu īpašnieces, viedokļi. Tiek izdarīti secinājumi pēc pieņēmumiem un piedāvāts Ministru Kabineta Protokollēmuma projekts par Atkritumu apsaimniekošanas reģionu (AAR) samazināšanu uz pusi un pat poligonu slēgšanu. Jauno teritoriju robežas un poligonu specializācija nedrīkst tikt apstiprināta vienpusēji, neizvērtējot reformas ietekmi uz katras reģiona pašvaldības iedzīvotājiem un nesaskaņojot plānotās darbības ar pašvaldībām! Informatīvais ziņojums nav juridiski korekta forma, kādā risināt AAR un poligonu reformu. Sagatavotais Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns un reģionālie plāni, kuri jāsāk drīz gatavot, ir pamatmateriāls analīzēm un diskusijām, kā saimniekot tālāk.
2. Informatīvajā ziņojumā nav izvērtēts, kā lielie atkritumu pārvadāšanas attālumi ietekmēs iedzīvotāju maksas palielinājumu. Dažos reģionos palielinās vešanas attālums līdz pat 200 km. Pašvaldības ir aprēķinājušas, ka izmaksas var pieaugt pat līdz 50%, kas nav pieļaujami, ja mērķis ir uzlabot situāciju. Par pamata kritēriju izmaiņām nevar pieņemt tikai atkritumu apjomu. Ziņojumā nav izvērtēts un pamatots piedāvātais modelis ne AAR jaunajām robežām, ne poligonu specializācijai, nav atspoguļoti ne ieguvumi, ne negatīvie aspekti, ko dos jaunie attālumi starp savākšanas vietām un poligoniem, nav rēķinātas provizoriskās

- izmaksas, poligonu kapacitāte un iespējas ilgtermiņā nodrošināt atkritumu apsaimniekošanu reģionā, nav vērtēta loģistika u.c.aspekti.
3. Plānojot pāreju uz aprites ekonomiku valstī un ievērojot Zaļo kursu, nepieciešams plānot pasākumus atkritumu, tai skaitā lielā iepakojuma apjoma mazināšanai, atbalstīt inovācijas, zinātņi, uzņēmējus un tirgotājus, lai iespējami vairāk izmantotu atkārtoti lietojamu un pārstrādājamu iepakojumu materiālu.
 4. Ziņojumā nav vērtēta ietekme uz jaunu vides piesārņojumu, ko radīs automašīnu izplūdes gāzes, īpaši galvaspilsētā, nav izvērtēta ceļu kvalitātes iespējamā pasliktināšanās, jo noslodze pieaugs. Katram atkritumu reisam pieaugs ceļā pavadītais laiks, nepieciešama noteikti būs papildus autotransporta iegāde, lai izpildītu līguma nosacījumus, t.sk., izvešanas laikus.
 5. Katra poligona reorganizācija vai slēgšana jāizvērtē ekonomiski un kopā ar AAR pašvaldībām jālemj, kā saimnieciski izdevīgāk pildīt ES un valsts uzņemtos ambiciozos mērķus atkritumu apsaimniekošanas jomā. Tā nav pretošanās uzlabojumiem, bet pirms lēmuma pieņemšanas katrā AAR izmaiņām jānotiek pēc sociāli ekonomiskās situācijas analīzes un ietekmes uz vidi izvērtējuma, tām jābūt pamatotām un pozitīvi prognozētām. Saimnieciski jāizmanto izveidotā infrastruktūra, nedrīkst sajaukt esošo loģistikas sistēmu, neliekot vietā labāku, nedrīkst nelietderīgi izlietot līdzekļus krātuvju “iekonservēšanai”, pat nenorādot, kur šādus līdzekļus plānots ņemt! Tikai AAR pašvaldības var izlemt, kādu funkciju var pildīt katrs poligons, ņemot vērā tā atrašanās vietu, piepildījumu, izveidoto infrastruktūru, līdz šim veiktos ieguldījumus. Tāpat – vienoties par pieejamo finanšu līdzekļu ieguldīšanu reģiona attīstībā, lai vissaimnieciskāk un iedzīvotājiem, uzņēmējiem saprotamāk veidotu modernu atkritumu saimniecību teritorijā.
 6. Pašvaldības ir atbildīgas par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizēšanu, katrā atkritumu poligonā ir izveidota atbilstoša infrastruktūra, veicot lielus ieguldījumus poligonu izveidē un attīstībā. Tikai poligona īpašnieki var pieņemt lēmumu par poligona slēgšanu vai darbības turpināšanu. Plānotās izmaiņas apdraud apsaimniekotāju tiesisko paļāvību strādāt ilgtermiņā, kā dēļ arī tika ieguldīti nozīmīgi ES līdzekļi, pieņemtas kredītsaistības. Kopīgi AAR jāizvērtē (ekonomiski pamatots modelis) bioloģiski noārdāmo un citu atkritumu veidu dalītas savākšanas iespējas, lai nodotu reģenerācijai vai pārstrādei.
 7. Jāizvērtē katra esošā poligona ietilpība, jāvērtē loģistikas izmaksas, nepamatoti un neracionāli netiktu noteikta poligonu izmantošanas specializācija un nepamatoti netiktu “iekonservēti” poligoni. Šādas papildus izmaksas nedrīkst uzlikt segt atkritumu radītājiem.
 8. Apkopojot iepriekš rakstīto, **aicinām nevirzīt izskatīšanai iesniegto informatīvo ziņojumu**, bet izdiskutēt katrā AAR ar pašvaldībām Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna sagatavoto redakciju un lemt par pasākumiem, kuri detalizēti jāieliek katra AAR apsaimniekošanas

plānā, lai reorganizācija nestu uzlabojumus atkritumu radītājiem un reizē tiktu izpildīti ambiciozie plāni. Tāpat reģionos jāizdiskutē par AAR vienota pārvaldības modeļa izveidi.

Priekšsēdis

(paraksts*)

Gints Kaminskis

Sniedze Sproģe 29457537
sniedze.sproge@lps.lv

*Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.